

XCENTRIC

18 de març
19h!!
Hall / Auditori

The Beauty of My Island. L'univers de Klaus Lutz

L'obra enigmàtica de Klaus Lutz (1940-2009) se situa entre les meditacions d'un reclús i les fantasies d'un visionari utòpic. Amb reminiscències de Georges Méliès, Chaplin, les avantguardes russes i la Bauhaus, i amb un cert aire futurista, les seves pel·lícules són paisatges mentals misteriosos que desenvolupen contes gairebé mitològics sobre un home que habita un món estrany i solitari. El protagonista, el mateix Lutz, vola sobre ciutats imaginàries i passeja per l'espai interestel·lar interactuant amb signes i dibuixos antropomorfs, tot filmat i muntat en càmera al petit apartament de Manhattan on vivia.

Hall: **Arabia 1+2**, Klaus Lutz, 1991, 2 × 16 mm, sense so, 28 min + 22 min; **Titan**, Klaus Lutz, 2008, 16 mm, sense so, 13 min.

Auditori: «**Klaus Lutz: In the midst of his own unfolding**», xerrada de Hannes Shüpbach; **The Beauty of My Island—Shooting Klaus Lutz**, Frank Matter, 1999, video, 33 min.

«Klaus Lutz va crear una obra que representa un lloc totalment independent en l'art contemporani. Va ser delineant, gravador i pensador. Feia esbossos d'una manera imparable, gravant pensaments i impressions, com si fossin una mena d'apunts. Va ser *performer* i cineasta alhora. En les seves pel·lícules, fotografies, gravats i dibuixos va desenvolupar, amb un vocabulari artístic únic i una forma visual inconfusible, un univers personal i hermètic definit per una notable coherència d'estil, ric en referències, significats i associacions. Encara que la seva obra conté referències històriques a la Bauhaus i a les avantguardes russes, és al mateix temps totalment autònoma i atemporal.» [Estate of Klaus Lutz]

«El treball de Klaus Lutz sembla operar introspectivament des de dins del seu propi univers netament personal. Format originalment com a professor, va començar la seva carrera artística a la dècada de 1970 amb la creació d'intricats gravats a petita escala que mostren un meticulós sistema inventat de signes jeroglífics i abstraccions espacials que recorden les seves seqüències filmiques. A la dècada de 1980 es va traslladar a Suïssa i Itàlia, on va continuar el seu treball, captivat per la seva influència més important, l'escriptor Robert Walser, i va crear nombrosos llibres i carpetes en forma d'acordió. L'any 1987 es va dedicar plenament al cinema i va realitzar el seu primer curtmetratge en 16 mm. La pel·lícula és el nou mitjà amb el qual articula el seu propi

llenguatge, unes produccions complicades però necessàries en les quals crea mons abstractes i futuristes en llocs onírics, ambients d'una complexitat màgica que ens recorden el cinema mut de Robert Wiene a *El gabinet del Dr. Caligari* (1920) o de George Méliès a *Le voyage dans la lune* (1902).

El díptic de pel·lícules **Arabia 1 + 2** va ser creat l'any 1993 a la seva Suïssa natal abans que es traslladés definitivament a Nova York, on va continuar vivint i treballant en un petit apartament de l'East Village. Va ser allà on va aprofundir l'exploració del mitjà cinematogràfic fent les seves pel·lícules, utilitzant efectes tècnics i inventant lents, sets, vestits i altres aparells fets a mà que construïa ell mateix. Existeix la sensació que el caràcter solitari i, de vegades, obsessiu de la seva producció fílmica és una metàfora del seu treball al diminut apartament.

Les pel·lícules de Klaus Lutz són una condensació interminable de capes d'animació, posada en escena, dibuixos i escenes a l'aire lliure, una combinació que en conjunt representa una expressió molt personal de la creativitat, que permet a l'espectador accedir a l'envitricollat somni de l'artista i al seu univers màgic. La seva obra no tan sols segueix la seva pròpia lògica individual, sinó que també és la implosió precisa i calculada d'una ment obsessivament creativa, intel·lectual i tècnica.» [Galeria Exile, Berlín 2015]

L'agost del 1999, el cineasta Frank Matter es tanca durant deu dies amb Lutz al seu apartament de Manhattan per crear el documental *The Beauty of My Island—Shooting Klaus Lutz*, un retrat únic de l'artista i dels seus mètodes de treball.

Les dues pel·lícules *Arabia 1* i *2* van ser concebudes per ser projectades simultàniament sobre una pantalla i un globus. El 1991 es van presentar acompanyades d'una acció 'en directe' realitzada pel mateix Lutz. Una performance meticulosament planejada a través de notes, dibuixos i diagrames li va servir d'introducció i suport al que es podria anomenar la 'projecció en directe' de les seves pel·lícules.

Una de les preocupacions primordials de Klaus Lutz era que les seves obres permetessin a l'espectador endinsar-se en territoris estranys, els seus misteriosos paisatges mentals. *Titan*, la seva última pel·lícula, és una bella odissea atemporal en *stop motion*, *time lapse* i superposició d'imatges que segueix el mateix Lutz com si fos un intrèpid astronauta, mariner i ocell en un viatge oníric sense sortir de la seva cuina. Utilitzant el seu pis com si fos un estudi de cinema, Lutz cobria amb tela negra el seu interior cúbic per crear diversos sets on, per mitjà de lents fetes

manualment, aconseguia filmar-se a si mateix com una figura en miniatura. Els complexos mitjans tecnològics que feia servir (dobles i triples exposicions, una àmplia varietat de lents de distorsió esfèrica, globus, dispositius pneumàtics, retroprojeccions, refilmacions i giradiscos) i el particular llenguatge fílmic amb què relatava les seves històries són el resultat de la investigació minuciosa de tota una vida.

Abans de sortir de viatge per presentar *Titan* al festival de cinema de Toronto, Klaus Lutz va morir inesperadament el 9 de setembre de 2009 a Nova York. Després de la seva mort, alguns dels seus amics van reunir les obres d'art, pel·lícules, accessoris i equips que Lutz havia deixat al seu apartament. Hans Danuser, artista i amic íntim de Lutz, va fotografiar l'apartament, convertit en un estudi de cinema i laboratori experimental d'idees, una perspectiva mòbil del cosmos artístic i privat de Klaus Lutz. Després d'un llarg procés, el patrimoni de l'artista es va traslladar a Suïssa. Actualment les seves pel·lícules estan dipositades a la filmoteca de Basilea i la resta d'obres es troba al Klaus Lutz Archive, una fundació creada i gestionada per amics de l'artista.

[Arxiu Klaus Lutz i altres fonts]

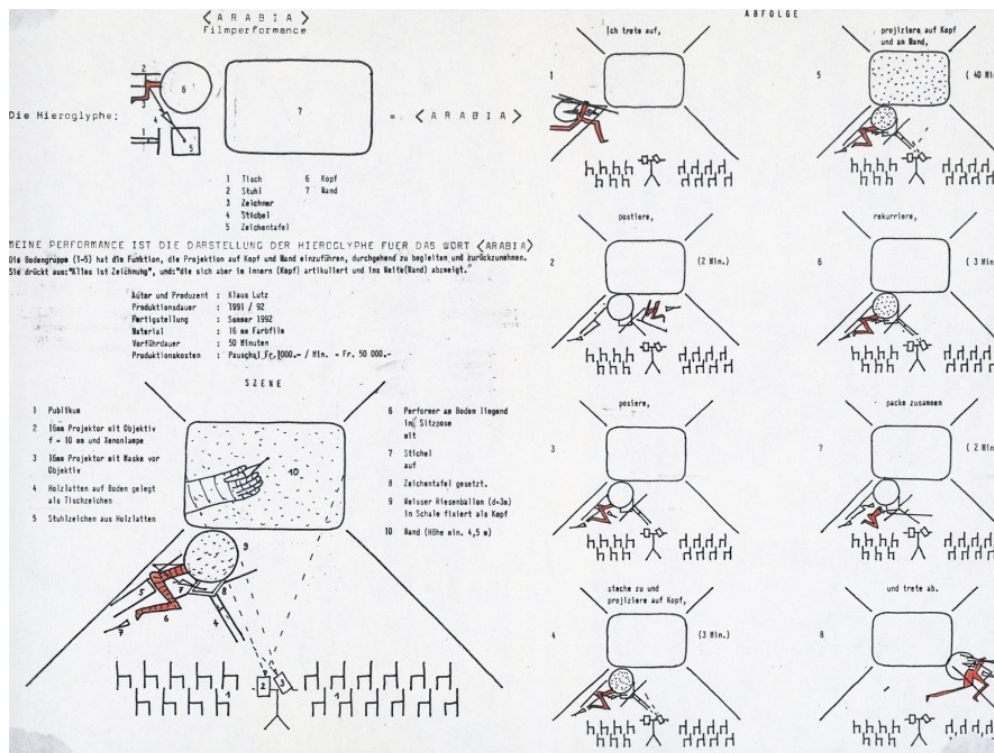

Diagrama de la film performance Arabia 1 + 2 de Klaus Lutz (1991).

Propera projecció: **La fórmula secreta o Coca-Cola en la sangre.**

Diumenge 20 de març, 18.30h.